

Journalism and Mass Communication Paper II

जनसंचार आणि पत्रकारिता

प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 75 Minutes]

[Maximum Marks : 100

Note : This Paper contains Fifty (50) multiple choice questions. Each question carries Two (2) marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेमध्ये एकूण पन्नास (50) बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला दोन (2) गुण आहेत. सर्व प्रश्न सोडवा.

1. What is P. Sainath mainly known for ?

- (A) writing about education
- (B) writing about agriculture
- (C) writing about international affairs
- (D) writing about science

2. What is common to V.N. Gadgil, L.K. Adwani and Ambika Soni ?

- (A) They own a newspaper
- (B) They headed a T.V. Channel
- (C) They have been I & B ministers
- (D) They were former journalists

1. पी. साईनाथ प्रामुख्याने कशाकारिता ओळखले जातात ?

- (A) शिक्षणविषयक लेखन
- (B) कृषीविषयक लेखन
- (C) आंतरराष्ट्रीय घडामोडींविषयक लेखन
- (D) विज्ञानविषयक लेखन

2. विठ्ठलराव गाडगीळ, लालकृष्ण अडवाणी व अंबिका सोनी यांच्यात समान काय आहे ?

- (A) ते वृत्तपत्राचे मालक आहेत
- (B) ते दूरचित्रवाणी वाहिनीचे प्रमुख आहेत
- (C) त्यांनी माहिती व प्रसारण मंत्री म्हणून काम केले आहे
- (D) ते पूर्वी पत्रकार होते

[P.T.O.]

3. With which field is the term 'Voice Over' associated ?
- (A) TV News
(B) Radio News
(C) Communication Theory
(D) Transmission Technology
4. What would be n value for the following data set ?
8, 6, 8, 2, 4, 3, 10 :
- (A) 7
(B) 6
(C) 10
(D) 41
5. Which of the following is *not* used as an advertising appeal ?
- (A) Fear
(B) Sex
(C) Love
(D) Prayer
3. 'व्हॉइस ओव्हर' ही संज्ञा कोणत्या क्षेत्राशी संबंधित आहे ?
- (A) टीव्ही बातम्या
(B) रेडिओ बातम्या
(C) संज्ञापन सिद्धान्त
(D) प्रक्षेपण तंत्रज्ञान
4. पुढील तथ्यसमूहात ' n ' चे मूल्य काय असेल ?
8, 6, 8, 2, 4, 3, 10 :
- (A) 7
(B) 6
(C) 10
(D) 41
5. जाहिरातीतील आवाहन म्हणून पुढीलपैकी कशाचा वापर करित नाहीत ?
- (A) भय
(B) कामवासना
(C) प्रेम
(D) प्रार्थना

6. Who is Niira Radia ? (A) Model (B) Actress (C) Corporate lobbyist (D) Politician 7. Who headed the committee which recommended necessity of film censorship in India ? (A) G.D. Khosla (B) T. Rangacharia (C) V.C. Shukla (D) P.C. Joshi 8. Sam Pitroda was associated with which of the following revolutions during Rajiv Gandhi regime ? (A) FM radio (B) Digital Cinema (C) Telecommunication (D) Satellite TV	6. नीरा राडिया कोण आहेत ? (A) मॉडल (B) अभिनेत्री (C) कॉर्पोरेट लॉबीस्ट (D) राजकारणी 7. चित्रपटावरील प्रसिद्धीपूर्व नियंत्रणाबाबत (सेन्सॉरशिप बाबत) शिफारशी करणाऱ्या समितीचे अध्यक्षपद कोणाकडे होते ? (A) जी. डी. खोसला (B) टी. रंगाचार्य (C) विद्याचरण शुक्ल (D) पी. सी. जोशी 8. राजीव गांधी पंतप्रधान असताना सॅम पिट्रोडा यांचा पुढीलपैकी कोणत्या बाबींशी संबंध आला होता ? (A) एफ्. एम्. रेडिओ (B) डिजिटल सिनेमा (C) दूरसंचार (D) उपग्रह दूरचित्रवाहिन्या

9. Which country's farm forums inspired radio rural forums or Charcha Mandals in India ?
- (A) USA
(B) China
(C) Brazil
(D) Canada
10. Who opposed specific mention of press freedom in the Indian Constitution ?
- (A) Dr. Ram Manohar Lohia
(B) N.C. Ranga
(C) Dr. B.R. Ambedkar
(D) M.K. Gandhi
11. Which of the following is *not* related to advertising ?
- (A) Copy writing
(B) Solus
(C) Jingle
(D) Op-ed
9. भारतातील नभोवाणी कृषी चर्चा मंडळांची सुरुवात पुढीलपैकी कोणत्या देशातील अनुभवावरून झाली ?
- (A) अमेरिका
(B) चीन
(C) ब्राझिल
(D) कॅनडा
10. भारतीय राज्यघटनेत वृत्तपत्र स्वातंत्र्याचा विशेष उल्लेख करण्यास पुढीलपैकी कोणी विरोध केला होता ?
- (A) डॉ. राम मनोहर लोहिया
(B) एन्. सी. रंगा
(C) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
(D) मोहनदास करमचंद गांधी
11. पुढीलपैकी कशाचा जाहिरात क्षेत्राशी संबंध नाही ?
- (A) कॉपी रायटिंग
(B) सोलस
(C) जिंगल
(D) ऑप-एड

12. Which of the following agencies is *not* in the advertising business ?
- (A) WWP
(B) Publicis
(C) Ircon
(D) Grey Global
13. What is the difference between the internet edition of a newspaper and its e-paper ?
- (A) Internet edition can be updated more than once in a day whereas e-paper is static
(B) Internet edition is free, e-paper is available for payment
(C) Internet edition is an American term, whereas e-paper is a British term
(D) Internet edition can be seen anywhere, whereas e-paper is sent to subscribers on e-mail
12. पुढीलपैकी कोणती संस्था जाहिरात व्यवसायात नाही ?
- (A) डब्ल्यु. डब्ल्यु. पी.
(B) पब्लिसिस
(C) इरकॉन
(D) ग्रे ग्लोबल
13. वर्तमानपत्राची इंटरनेट आवृत्ती आणि त्याचा इ-पेपर यांतील फरक काय ?
- (A) इंटरनेट आवृत्तीत दिवसातून एकापेक्षा अधिक वेळा बदल केले जाऊ शकतात, तर इ-पेपरचे स्वरूप बदलत नाही
(B) इंटरनेट आवृत्ती विनामूल्य मिळते, तर इ-पेपर साठी पैसे भरावे लागतात
(C) इंटरनेट आवृत्ती हा अमेरिकी शब्द आहे, तर इ-पेपर हा ब्रिटिश शब्द आहे
(D) इंटरनेट आवृत्ती कुठूनही पाहता येते, तर इ-पेपर वर्गणीदारांना इमेलद्वारे पाठवण्यात येतो

14. Which of the following is a probability sampling method ?
- (A) Random
(B) Volunteer
(C) Available
(D) Purposive
15. Which of the following *two* are correct matches ?
- (a) Gujarat—Bhavai
(b) Maharashtra—Tamasha
(c) Karnataka—Warli
(d) Madhya Pradesh—Yaksh Gaan
- (A) (a) and (c) are correct
(B) (a) and (b) are correct
(C) (c) and (d) are correct
(D) (b) and (d) are correct
16. Which agency in India gives accreditation to advertising agencies ?
- (A) PCI
(B) DAVP
(C) INS
(D) PIB
14. पुढीलपैकी कोणती संभाव्यता नमुना-निवड पद्धती आहे ?
- (A) यादृच्छिक
(B) स्वयंस्फूर्त
(C) उपलब्ध
(D) सहेतुक
15. पुढीलपैकी कोणत्या दोन जोड्या बरोबर आहेत ?
- (a) गुजरात—भवाई
(b) महाराष्ट्र—तमाशा
(c) कर्नाटक—वारली
(d) मध्य प्रदेश—यक्ष गान
- (A) (a) आणि (c) बरोबर आहेत
(B) (a) आणि (b) बरोबर आहेत
(C) (c) आणि (d) बरोबर आहेत
(D) (b) आणि (d) बरोबर आहेत
16. जाहिरात संस्थांना कोण अधिस्वीकृती प्रदान करते ?
- (A) पी.सी.आय्.
(B) डी.ए.व्ही.पी.
(C) आय्.एन्.एस.
(D) पी.आय्.बी.

17. What is the first step in the process of research ?
- (A) Finding respondents
(B) Drawing a sample
(C) Identifying the problem
(D) Selecting the methodology
18. Which research method is best suitable to understand the opinions of 500 senior citizens about religious TV Channels ?
- (A) Interviews
(B) Focus Group
(C) Survey
(D) Content Analysis
19. Which of the following is cited as a leading example of investigative journalism ?
- (A) Chinagate Scandal
(B) Watergate Scandal
(C) Monica Lewinsky Case
(D) 2G Scam
17. संशोधन प्रक्रियेतील पहिली पायरी कोणती ?
- (A) प्रतिसाधक शोधणे
(B) नमुना ठरविणे
(C) संशोधन प्रश्न निश्चित करणे
(D) संशोधन पद्धती ठरविणे
18. धार्मिक दूरचित्रवाणी कार्यक्रम पाहणाऱ्या पाचशे ज्येष्ठ नागरिकांची मते जाणून घेण्यासाठी पुढीलपैकी कोणती संशोधन पद्धती सर्वाधिक योग्य ठरेल ?
- (A) मुलाखत
(B) विषयकेंद्री चर्चा (फोकस ग्रुप डिस्कशन)
(C) सर्वेक्षण
(D) आशय विश्लेषण
19. पुढीलपैकी कोणत्या प्रकरणाचा शोधक पत्रकारितेचे उत्तम उदाहरण म्हणून उल्लेख केला जातो ?
- (A) चायनागेट प्रकरण
(B) वॉटरगेट प्रकरण
(C) मोनिका ल्येविन्स्की प्रकरण
(D) 2-जी घोटाळा

20. Which of the following is responsible for developing code of ethics for Indian Journalists ?

- (A) IIS
(B) PIB
(C) PCI
(D) PII

21. Which of the following is the international organization of journalists ?

- (A) IFWJ
(B) IFJ
(C) ITU
(D) IUJ

22. Match the names of the newspapers with names of cities in which they are published :

(a) Divya Marathi	(i) Panajim
(b) Enadu	(ii) Hyderabad
(c) Divya Bhaskar	(iii) Aurangabad
(d) Gomantak	(iv) Ahmedabad

Answer Code :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(B)	(iii)	(ii)	(iv)	(i)
(C)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)
(D)	(iv)	(ii)	(iii)	(i)

20. पत्रकारांसाठी आचारसंहिता विकसित करण्याची जबाबदारी पुढीलपैकी कोणावर असते ?

- (A) आय्.आय्.एस्.
(B) पी.आय्.बी.
(C) पी.सी.आय्.
(D) पी.आय्.आय्.

21. पुढीलपैकी कोणती पत्रकारांची आंतरराष्ट्रीय संघटना आहे ?

- (A) आय्.एफ्.डब्ल्यू.जे.
(B) आय्.एफ्.जे.
(C) आय्.टी.यू.
(D) आय्.यू.जे.

22. वृत्तपत्रांची नावे आणि ती प्रसिद्ध होतात त्या शहरांची नावे यांच्या जोड्या लावा.

(a) दिव्य मराठी	(i) पणजी
(b) इनाडू	(ii) हैद्राबाद
(c) दिव्य भास्कर	(iii) औरंगाबाद
(d) गोमंतक	(iv) अहमदाबाद

उत्तर सूची :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(B)	(iii)	(ii)	(iv)	(i)
(C)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)
(D)	(iv)	(ii)	(iii)	(i)

23. Which of the following will be termed as 'Soft News' ?
- (A) 16 dead in a train accident
(B) CEO of the biggest MNC resigns
(C) A major earthquake hits Haiti
(D) Father saves son's life by donating his kidney
24. What is the guidebook indicating the standards required for newspaper texts called ?
- (A) Manual
(B) Booklet
(C) Stylebook
(D) Rulebook
25. Inverted pyramid is a standard format for writing :
- (A) Feature
(B) Editorial
(C) Hard News
(D) Soft News
26. What does WAN represent ?
- (A) Journalists
(B) Newspaper publishers
(C) Advertisers
(D) Advertising Agencies
23. पुढीलपैकी कशाला 'सॉफ्ट न्यूज' म्हणता येईल ?
- (A) रेल्वे अपघातात 16 दगावले
(B) सर्वात मोठ्या बहुराष्ट्रीय कंपनीच्या मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्याचा राजीनामा
(C) हैतीला मोठ्या भूकंपाचा धक्का
(D) मूत्रपिंडाचे दान करून पित्याने पुत्राचे प्राण वाचविले
24. वृत्तपत्रातील मजकुराच्या प्रमाणीकरणासाठी तयार केलेल्या मार्गदर्शक पुस्तकाला काय म्हणतात ?
- (A) मॅन्युअल
(B) बुकलेट
(C) स्टायलबुक
(D) रूलबुक
25. पुढीलपैकी कोणत्या प्रकारच्या लेखनासाठी उलट्या त्रिकोणाची रचना प्रमाण मानली जाते ?
- (A) फीचर
(B) अग्रलेख
(C) हार्ड न्यूज
(D) सॉफ्ट न्यूज
26. पुढीलपैकी कोणाचे WAN प्रतिनिधित्व करते ?
- (A) पत्रकार
(B) वृत्तपत्रांचे प्रकाशक
(C) जाहिरातदार
(D) जाहिरात संस्था

27. Who performs gatekeeping function in a newspaper ?
- (A) Circulation Manager
(B) Advertising Executive
(C) Sub-editor
(D) Reporter
28. What does fragmented media environment mean ?
- (A) Dominance of television
(B) Supremacy of the Internet
(C) TV and radio controlling audience
(D) Variety of media outlets catering to smaller groups
29. Which of the following *cannot* be included in intellectual property rights ?
- (A) Patent
(B) Freedom of expression
(C) Copyright
(D) Trademark
30. Who coined the term 'fourth estate' ?
- (A) C.P. Scott
(B) Thomas Jefferson
(C) Joseph Addison
(D) Edmund Burke
27. पुढीलपैकी कोण वर्तमानपत्रात द्वारपालाचे (गेटकीपिंग) कार्य करते ?
- (A) वितरण व्यवस्थापक
(B) जाहिरात विभाग अधिकारी
(C) उपसंपादक
(D) बातमीदार
28. खंडित माध्यम वातावरण (फ्रॅगमेंटेड मिडिया) एन्व्हरॉन्मेंट) म्हणजे काय ?
- (A) दूरचित्रवाणीचा वरचष्मा
(B) इंटरनेटचे प्रभुत्व
(C) दूरचित्रवाणी आणि नभोवाणी या माध्यमांचे ग्राहकांवर नियंत्रण
(D) छोट्या छोट्या समूहांच्या माध्यमविषयक गरजा भागविणारी विविध माध्यमे
29. बौद्धिक संपदा हक्कांमध्ये पुढीलपैकी कशाचा समावेश करता येत नाही ?
- (A) पेटंट
(B) आविष्कार स्वातंत्र्य
(C) कॉपीराईट
(D) ट्रेडमार्क
30. 'फोर्थ इस्टेट' ही संज्ञा कोणी प्रचलित केली ?
- (A) सी. पी. स्कॉट
(B) थॉमस जेफरसन
(C) जोसेफ अॅडिसन
(D) एडमंड बुर्के

31. Who proposed the concept of 'Global Village' ?
- (A) Denis McQuail
(B) J.W. Cavey
(C) Robert K. Metron
(D) Marshal McLuhan
32. Which of the following is referred to as 'the magic multipliers' ?
- (A) Satellite
(B) Mass media
(C) Telephone
(D) Internet
33. Which of the following is *not* a development communication approach ?
- (A) Social marketing
(B) Diffusion of innovation
(C) Manufacturing consent
(D) Participatory communication
34. Which of the following categories does Audit Bureau of Circulation fall into ?
- (A) Private body
(B) Statutory body
(C) A department of Ministry of I & B
(D) Public Trust
31. वैश्विक खेडे (ग्लोबल व्हिलेज) या संकल्पनेचा जनक कोण ?
- (A) डेनिस मॅक्वेल
(B) जे. डब्ल्यू. कॅव्हे
(C) रॉबर्ट के. मेट्रन
(D) मार्शल मक्लुहान
32. 'मॅजिक मल्टिप्लायर' अशी ओळख पुढीलपैकी कशाची आहे ?
- (A) उपग्रह
(B) जनमाध्यमे
(C) दूरध्वनी
(D) इंटरनेट
33. पुढीलपैकी कशाचा समावेश विकास संज्ञापनात हेत नाही ?
- (A) सामाजिक विपणन (सोशल मार्केटिंग)
(B) नवतेचे अभिसरण (डिफ्युजन ऑफ इनोव्हेशन)
(C) सहमतीची निर्मिती (मॅन्युफॅक्चरिंग कन्सेंट)
(D) सहभागात्मक संज्ञापन (पार्टिसिपेटरी कम्युनिकेशन)
34. ऑडिट ब्युरो ऑफ सर्क्युलेशनचा समावेश पुढीलपैकी कोणत्या प्रकारात होतो ?
- (A) खाजगी संस्था
(B) वैधानिक संस्था
(C) माहिती आणि प्रसारण मंत्रालयाचा विभाग
(D) सार्वजनिक न्यास

35. Who first used the term 'Mass Communication' to describe the new form of communication made possible by the conditions of society in the West in the early 20th Century ?
- (A) Harold Lasswell
(B) Antonio Gramsci
(C) Theodore Adorno
(D) Herbert Blumer
36. Which of the following is *not* an example of 'New media' ?
- (A) Website
(B) Blogs
(C) Wikis
(D) HAM
37. Which of the following is *not* an example of camera movement ?
- (A) Pan
(B) Tilt
(C) Track
(D) Trolley
35. पाश्चात्य जगात विसाव्या शतकाच्या सुरुवातीला निर्माण झालेल्या सामाजिक परिस्थितीतून तयार झालेल्या नव्या प्रकारच्या संज्ञापनासाठी 'जनसंज्ञापन' ही संज्ञा सर्वप्रथम कोणी वापरली ?
- (A) हेरॉल्ड लासवेल
(B) अँतोनिओ ग्रामची
(C) थिओडोर अडोर्नो
(D) हर्बर्ट ब्लमर
36. पुढीलपैकी कशाचा नवमाध्यम (न्यू मिडिया) म्हणून समावेश करता येत नाही ?
- (A) वेबसाईट
(B) ब्लॉग
(C) विकिज
(D) हॅम
37. कॅमेऱ्याच्या हालचालीचे उदाहरण म्हणून पुढीलपैकी कशाचा उल्लेख करता येणार नाही ?
- (A) पॅन
(B) टिल्ट
(C) ट्रॅक
(D) ट्रॉली

38. Which of the following is a commonly used sound-editing software ?
- (A) Audieditor
(B) Sound Forge
(C) Sound Mix
(D) Audi Mix
39. Which television signal distribution mode is the exclusive right of public broadcaster in India ?
- (A) Satellite
(B) DTH
(C) Terrestrial
(D) Internet Protocol
40. What does PCR stand for in TV parlance ?
- (A) Production Capture Room
(B) Production Control Room
(C) Playback Cassette Reel
(D) Playback Control Room
41. What does Kelvin scale measure ?
- (A) Noise
(B) Colour
(C) Light
(D) Audio
38. ध्वनी संकलनाचे सॉफ्टवेअर म्हणून पुढीलपैकी कशाचा वापर सामान्यतः होतो ?
- (A) ऑडीएडिटर
(B) साऊंड फोर्ज
(C) साऊंड मिक्स
(D) ऑडी मिक्स
39. दूरचित्रवाणी संदेश वितरणाचा पुढीलपैकी कोणता प्रकार भारतामध्ये पब्लिक ब्रॉडकास्टरच्याच अधिकारात आहे ?
- (A) उपग्रह
(B) डीटीएच्
(C) भूपृष्ठीय
(D) इंटरनेट प्रोटोकॉल
40. दूरचित्रवाणीच्या परिभाषेत पी.सी.आर. म्हणजे :
- (A) प्रॉडक्शन कॅप्चर रूम
(B) प्रॉडक्शन कंट्रोल रूम
(C) प्लेबॅक कसेट रील
(D) प्लेबॅक कंट्रोल रूम
41. केल्विन स्केलवर पुढीलपैकी कशाचे मोजमाप होते ?
- (A) गोंगाट
(B) रंग
(C) प्रकाश
(D) ध्वनी

42. What does information transmission transform into after digital encoding ?
- (A) Words
(B) Lines
(C) Visuals
(D) Numbers
43. Which of the following is *not* an example of 'Social Media' ?
- (A) Orkut
(B) Facebook
(C) Twitter
(D) gmail
44. Identify the odd entity from the following :
- National Geographic Channel, Discovery, TLC, History, MTV
- (A) TLC
(B) MTV
(C) Discovery
(D) History
45. Which of the following is *not* a reality show on Indian television ?
- (A) Perfect Bride
(B) Indian Idol
(C) KBC
(D) BigBoss
42. डिजिटल एन्कोडिंग झाल्यानंतर माहिती प्रक्षेपणाचे स्थित्यंतर कशात होते ?
- (A) शब्द
(B) ओळी
(C) दृष्ये (व्हिज्युअल)
(D) अंक (नंबर)
43. पुढीलपैकी कोणते सामाजिक माध्यमाचे (सोशल मिडियाचे) उदाहरण **नाही** ?
- (A) ऑर्कुट
(B) फेसबुक
(C) ट्विटर
(D) जी-मेल
44. खालील संचातील वेगळा घटक ओळखा :
- नॅशनल जिओग्राफिक चॅनेल, डिस्कव्हरी, टीएलसी, हिस्ट्री, एमटीव्ही
- (A) टी.एल.सी.
(B) एम.टी.व्ही.
(C) डिस्कव्हरी
(D) हिस्ट्री
45. पुढीलपैकी कोणते भारतीय दूरचित्रवाणी वरील रिअॅलिटी शो चे उदाहरण म्हणता येत **नाही** ?
- (A) पर्फेक्ट ब्राईड
(B) इंडियन आयडल
(C) केबीसी
(D) बिग बॉस

46. Which of the following *does not* come under TRAI's purview ?

- (A) Cable services
- (B) Television content
- (C) Mobile services
- (D) Telecommunication

47. Which international agency is responsible for spectrum allocation ?

- (A) UNESCO
- (B) UNIC
- (C) ITU
- (D) UNDP

48. Which of the following is *not* a correct match ?

- (a) DAVP (i) Union Government Ads
- (b) PIB (ii) Media relations
- (c) RNI (iii) Newspaper financing
- (d) PCI (iv) Complaints against press

Answer Code :

- (A) (a)–(i)
- (B) (b)–(ii)
- (C) (c)–(iii)
- (D) (d)–(iv)

46. ट्राय (Trai) च्या अधिकार कक्षेत यापैकी काय येत नाही ?

- (A) केबल सेवा
- (B) दूरचित्रवाणी कार्यक्रमातील आशय
- (C) मोबाईल सेवा
- (D) दूरसंचार यंत्रणा

47. स्पेक्ट्रम वाटपाची जबाबदारी पुढीलपैकी कोणत्या आंतरराष्ट्रीय संस्थेकडे असते ?

- (A) युनेस्को
- (B) यु.एन.आय.सी.
- (C) आय.टी.यु.
- (D) यु.एन्.डी.पी.

48. पुढीलपैकी कोणती जोडी विजोड आहे ?

- (a) डी.ए.व्ही.पी (i) केंद्र शासनाच्या जाहिराती
- (b) पी.आय.बी. (ii) माध्यम संपर्क
- (c) आर्.एन्.आय्. (iii) वृत्तपत्रांना वित्तपुरवठा
- (d) पी.सी.आय्. (iv) वृत्तपत्रांविरुद्धच्या तक्रारी

उत्तर सूची :

- (A) (a)–(i)
- (B) (b)–(ii)
- (C) (c)–(iii)
- (D) (d)–(iv)

49. Whose life and works are depicted in the film 'Harischandrachi Factory' ?

- (A) Harischandra Birajdar
- (B) King Harischandra
- (C) V. Shantaram
- (D) Dadasaheb Phalke

50. Which one of the following is a mismatch ?

- (1) Swadesh—Ashutosh Gowariker
- (2) Page 3—Madhur Bhandarkar
- (3) Tare Jamin Par—Advadhut Gupte
- (4) Lagaan—Aamir Khan

- (A) 1
- (B) 2
- (C) 3
- (D) 4

49. 'हरिश्चंद्राची फॅक्टरी' या चित्रपटात पुढीलपैकी कोणाचे चरित्र आणि कार्य दाखविले आहे ?

- (A) हरिश्चंद्र बिराजदार
- (B) राजा हरिश्चंद्र
- (C) व्ही. शांताराम
- (D) दादासाहेब फाळके

50. पुढीलपैकी अयोग्य जोडी कोणती ?

- (1) स्वदेश—आशुतोष गोवारीकर
- (2) पेज श्री—मधुर भंडारकर
- (3) तारे जमीन पर—अवधूत गुप्ते
- (4) लगान—आमिर खान

- (A) 1
- (B) 2
- (C) 3
- (D) 4

FEB - 19213/II

ROUGH WORK

FEB - 19213/II

ROUGH WORK

Test Booklet No.

प्रश्नपत्रिका क्र.

F

Paper-II

JOURNALISM AND MASS COMMUNICATION

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

--	--	--	--	--	--

(In figures as in Admit Card)

1. (Signature)

(Name)

Seat No.

(In words)

2. (Signature)

(Name)

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

FEB - 19213

Time Allowed : 1¼ Hours]

[Maximum Marks : 100

Number of Pages in this Booklet : 20

Number of Questions in this Booklet : 50

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of 50 objective type questions. Each question will carry two marks. All questions of Paper-II will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.**
 - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

A	B	●	D
---	---	---	---
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.**
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.**
- There is no negative marking for incorrect answers.**

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत 50 बहुपर्याय प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास दोन गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
- परीक्षा सुरु झाल्यावर विद्यार्थ्यांला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी आवश्यक तपासून घ्याव्यात.
 - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
 - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून घ्यावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळी वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
 - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळ/निळा करावा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

A	B	●	D
---	---	---	---
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरीक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूप केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गाचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्यांला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळा किंवा काळा बॉल पेनचाच वापर करावा.**
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.**
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.**